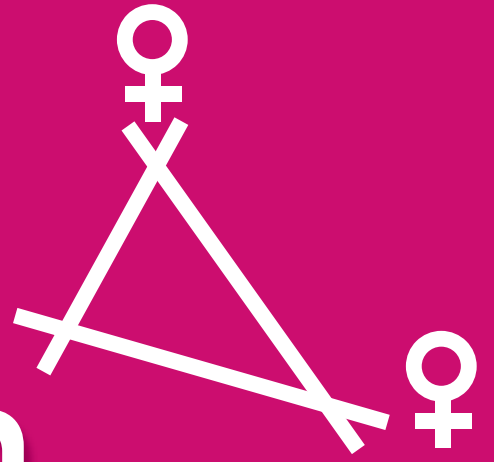

Kasım 2010, Sayı 11

Kadınlarla mor bülten

Kadınlarla Mor Bülten, Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı'nın (KİHEP) düzenli yayınıdır.

1995 yılında Kadının İnsan Hakları–Yeni Çözümler Derneği tarafından geliştirilmiş olan KİHEP, 1998 yılından bu yana Dernek ile Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu'nun işbirliği içerisinde yürütülmektedir. 2002 yılında bu işbirliğine Çanakkale'de Kadın El Emegini Değerlendirme Derneği (ELDER), İzmit'te Kadınlarla Dayanışma Vakfı (KADAV), Van'da Van Kadın Derneği (VAKAD), 2005'te Diyarbakır Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi (DİKASUM), 2008'de Ayvalık Bağımsız Kadın İnisyatifi, İzmir Büyükşehir Belediyesi Kadın Danışma Merkezi ve Van Yaşam Kadın Çevre Kültür ve İşletme Kooperatifi (YAKA-KOOP), 2010'da Marmaris Kadınlarla Dayanışma Derneği, Nusaybin Belediyesi Gülşilav Kadın Evi, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi ve Kuzey Kıbrıs'tan Feminist Atölye de dâhil olmuştur.

Kadınlarla Mor Bülten, 2010 yılı itibariyle Türkiye'nin 52 iline ve Kuzey Kıbrıs'a ulaşan, şimdiye kadar 8000'den fazla kadının katıldığı KİHEP'in, grup yönlendiricilerinin ve katılımcılarının katkılarıyla hazırlanıyor.

Kadının insan hakları ihlallerine son veren, aile içi şiddeti sonlandıran, kendi bedenleri üzerinde söz sahibi olan, eğitim yaşamına geri dönen, işgücü piyasasına, yerel yönetimlere ve siyasete katılan, bağımsız yerel kadın örgütleri kuran KİHEP dayanışma ağına hoş geldiniz!

KİHEP Dayanışma Ağı 52 İl ve Kuzey Kıbrıs'a uzanıyor!

27 Eylül-9 Ekim tarihlerinde, İstanbul'da gerçekleştirdiğimiz Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı (KİHEP) 7. Grup Yönlendiriciliği Eğitimi, dayanışma ağıımıza Kuzey Kıbrıs'ı ve yedi yeni ili; Çankırı, Elazığ, Erzincan, Karabük, Karaman, Mardin, Uşak'ı katarak genişletti ve KİHEP'e dört yeni yerel ortak kazandı. Böylece KİHEP'i yerelde uygulayan kuruluşlar arasına Marmaris Kadınlarla Dayanışma Derneği, Nusaybin Belediyesi Gülşilav Kadın Evi, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi ve Kuzey Kıbrıs'tan Feminist Atölye de katıldı ve yerel kurumsal ortak sayımız 11'e yükseldi.

İki yılda bir gerçekleştirdiğimiz bu eğitimler KİHEP'in her yıl daha fazla kadına ulaşmasını ve dayanışmamızın katlanarak büyümesini sağlıyor. SHÇEK'le protokol imzalanmasından bu yana geçen on iki

yılda gerçekleştirilen yedi grup yönlendiriciliği eğitimi kapsamında 138 meslek elemanı ve 28 aktivist kadın KİHEP grup yönlendiricisi oldular. Dayanışma ağıımıza katılımlarıyla KİHEP'e güç veren yeni arkadaşlarımıza "Aramıza hoşgeldiniz" diyoruz. ♀♀

Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanı Selma Aliye Kavaf KİHEP Eğitimi'ni ziyaret etti

Eğitimimizin son gününde Sayın Bakan ve Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü Genel Müdürü Leyla Coşkun grubumuzu ziyaret ederek yeni grup yönlendiricilerimizle sohbet etti ve saha çalışmalarını için başarılar diledi. ♀♀

Elimizde Gölge Rapor NewYork'taydık

Birleşmiş Milletler'in "kadın haklarının anayasası" olarak da bilinen Kadınlara Yönelik Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi (CEDAW), dünyanın dört bir yanındaki kadınların insan haklarının ortaklığı ve bu hakların devletler tarafından kabul edilerek hayata geçirilmesini sağlamayı hedefler.

CEDAW'a imzacı olan ülkeler her 4 senede bir, bir önceki gözden geçirmeden bugüne kadın haklarının yasalara ve hayata geçirilmesi için yaptıkları konusunda Birleşmiş Milletler (BM) CEDAW Komitesi'ne rapor gönderir.

Türkiye'nin 6. Gözden Geçirilmesi Temmuz'da NewYork'ta gerçekleştirildi. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'nün bu gözden geçirme için hazırladığı devlet raporunda KİHEP programı "kadınlara karşı ayrımcılık teşkil eden mevcut yasa, yönetmelik, adet ve uygulamaları, değiştirmek veya feshetmek için yasal düzenlemeler de dâhil gerekli tüm uygun önlemleri almak" başlığı altında kadınların hakları konusunda bilinçlenmeleri kapsamında ve "kız öğrencilerin okuldan ayrılma oranlarının düşürülmesi ve okuldan erken ayrılan kız çocukları ve kadınlar için eğitim programları düzenlenmesi" başlığı altında ele alındı.

Bu süreçte, TCK Kadın Platformu ve CEDAW Sivil Toplum Yürütme Kurulu-Türkiye'ye (CEDAW STYK) üye 20 örgüt tarafından devlet raporuna alternatif olarak yazılan ve altı kadın hakları platform tarafından da desteklenen bir gölge rapor da CEDAW Komitesi'ne gönderildi. Kadının İnsan Hakları-Yeni Çözümler Derneği, beş yıl boyunca bu çalışmanın koordinatörlüğünü CEDAW STYK ile birlikte yürüttü.

Hazırladığımız gölge raporda ülkemizde halen kadın haklarının uygulanması konusunda çok ciddi eksiklikler olduğu, kadınlara geleneksel toplumsal cinsiyet rollerine uymaları konusundaki baskıların artan bir muhafazakârlık vurgusu ile şiddetlendiği dile getirildi. Rapor, fiilî ve yasal düzlemde kadın erkek eşitliğinin sağlanması için acilen somut ve kaynakları yeterli önlemler alınması konusuna vurgu yaptı. Rapor-

da KİHEP de kadınlara dayatılan ayrımcı toplumsal cinsiyet rollerinin kırılmasının hızlandırılmasını sağlayabilecek bir eğitim programı olarak yer aldı.

Hem devlet raporunu hem de hazırladığımız gölge raporu inceleyen CEDAW Komitesi 21 Temmuz 2010'da yapıcı diyalog gerçekleştirdi. Bu süreçte lobi yapmak üzere TCK Kadın Platformu ve CEDAW STYK'dan NewYork'a giden 5 kişilik çalışma grubunda iki KİHEP grup yönlendiricisi de (Liz Amado ve ben Şehnaz Bahçeci) bulunuyordu. Ayrıca, KİHEP grup yönlendiricisi sevgili Şule Sepin Türkiye'nin ilk "Engelli Kadınlar Üzerine Gölge Raporu"nu CEDAW Komitesi'ne iletti.

Görüşmelerde bir Komite üyesinin bir sorusu üzerine Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanı Selma Aliye Kavaf Türkiye'de Kadının İnsan Hakları-Yeni Çözümler Derneği ve SHÇEK arasındaki protokol ile Türkiye'nin dört bir yanında uygulanan KİHEP'in kadınların yasal hakları ve toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda bilinçlenmeleri için çok verimli bir program olduğunun ve devam ettiğinin altını çizdi.

Bu yapıcı diyalog sonrası Komite'nin Türkiye'de kadın haklarının durumuna dair yorumlarını ve ileriye dair atılması gereken adımları içeren "Nihai Görüşler"i yayınlandı. Nihai Görüşler'de bundan sonra daha etkin bir politika izlenmesi, bu yapılırken de geçici özel önlemlerin kullanılması gerekliliğine vurgu yapıldı. Nihai Görüşler'in 21. maddesinde ayrıca toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda eğitim ve farkındalık artırıcı programların artırılması istendi.

KİHEP'in, BM kürsüsünde Selma Aliye Kavaf tarafından ismen tek örnek olarak verilmesi hepimizi son derece heyecanlandırdı. Yıllardır bu sürecin bir parçası olan tüm KİHEP ailesinin, grup yönlendiricilerinin, katılımcılarının emekleri görüyoruz ki uluslararası arenada da karşılık buluyor. ♀♀

Şehnaz Kıymaz Bahçeci
Kadının İnsan Hakları- Yeni Çözümler Derneği
KİHEP Grup yönlendiricisi – İstanbul

Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanı Selma Aliye Kavaf, KİHEP'in kadınların yasal hakları ve toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda bilinçlenmeleri için çok verimli bir program olduğunu BM kürsüsünden dile getirdi. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'nün 6. Gözden Geçirilmesi için hazırladığı devlet raporunda KİHEP iki başlık altında ele alındı.

SAF KÖTÜLÜK

"Saf Kötülük", 2009'da Adıyaman'da babası ve dedesi tarafından diri diri toprağa gömülerek öldürülen 16 yaşındaki Medine Memi'nin hikâyesi. Erkeklerle konuştuğu için dedesi ve babası tarafından şiddet gören, dayak yiyen; yardım alabilmek için sesini duurmaya çalışan Medine'yi unutmamak için...

"Saf Kötülük", 2010'da 13. Uçan Süpürge Film Festivali'nde En İyi Kısa Film Ödülü'nü aldı ve Aralık ayında 7. Los Angeles Activist Film Festivali'ne davet edildi.

Yönetmen: Nuray Onuk

Proje: Nuray Onuk, Roza Erdem

Görüntü Yönetmeni: Özgür Taparlı

Ses: Ata Güner

Oyuncular: Bengü Kılıç, Kadir Çermik, Bayraktar Sarıtaç

Derneğimizin üyesi sevgili Roza'ya ve kuzeni Nuray'a "Medine'yi unutturmadıkları" için tüm kadınlar adına teşekkür ediyoruz. ♀♀

Dünya Nüfus Örgütü'nden Davet

Kadının İnsan Hakları-Yeni Çözümler Derneği kurucularından **Pinar İlkkaracan**, merkezi Hollanda'da bulunan, alandaki en etkin örgütlerden biri olan Dünya Nüfus Örgütü'nün (World Population Foundation - WPF) danışmanlar kuruluna davet edildi.

Dünya Nüfus Örgütü, Birleşmiş Milletler'in dünya nüfusunun 5 milyara eriştiğini açıkladığı ve Dünya Nüfus Günü ilan ettiği 11 Temmuz 1987'de kuruldu. İnsan hakları ve onuru, insani gelişim ve gelişmekte olan ülkelerde yaşam kalitesini -herkes için cinsel sağlık ve üreme sağlığını ve haklarını güvence altına alarak- artırma temel vizyonu ile hareket eden Dünya Nüfus Örgütü, kar amacı gütmeyen bir organizasyon.

Organizasyonun misyonu; cinsel sağlık ve üreme sağlığı ve hakları; sürdürülebilir insani kalkınma için bu hakların öneminin bilincine varılması; nüfus sorunlarında üreme sağlığının merkezi rolünün anlaşılmasıdır. Bunu da özellikle kadınlar ve gençler için farkındalık yaratma, eğitim, kaynak seferberliği, bilgi ve hizmetlerin sağlanması yoluyla yerine getirmeye çalışır. (Bilgi için: <http://www.wpf.org/index>) ♀♀

Müslüman Toplumlarda Cinsel ve Bedensel Haklar Koalisyonu 3.Cinsellik Enstitüsü

Bu yıl üçüncüsü düzenlenen Müslüman Toplumlarda Cinsel ve Bedensel Haklar Koalisyonu Cinsellik Enstitüsü, 18-25 Eylül tarihleri arasında Endonezya'da gerçekleşti. Enstitü 11 ülkeden (Bangladeş, Kamboçya, Endonezya, Malezya, Nijerya, Gana, Lübnan, Pakistan, Sudan ve Nijerya) 21 cinsel ve bedensel haklar aktivisti bir araya getirdi.

Enstitüde "Cinsel haklar insan haklarıdır" sloganından yola çıkılarak cinsel sağlık ve haklar savunuculuğu, LGBTT, gençlik ve cinsel eğitim gibi farklı konu başlıkları ulusal ve uluslararası bağlamda ele alındı.

Enstitü kapsamında yapılan oturumlar, tartışmalar, grup çalışmaları ve egzersizler, yuvarlak masa toplantılarıyla katılımcılar kendi deneyimlerinden yola çıkarak bölgesel ve kültürel farklılıkları, aynı zamanda da evrensel ortaklıkları görme olanağı buldular. ♀♀

Kadınlar, kadınları

kadın cinayetlerine karşı durmaya çağırıyor

Kadın cinayetlerini “politik cinayetler” olarak görüyoruz. Çünkü her şeyden önce, bize göre ne şiddet, öznesi belirsiz, cinsiyetsiz bir olgu ne de kadınlara karşı şiddete başvuranlar, bunu hasta, sapık, eğitimsiz oldukları için yapıyorlar. Kadınlara yönelik şiddet, düpedüz, kadınları baskı altında tutmaya devam etmek için kullanılan bir araç; erkek egemenliğini ayakta tutan mekanizmaların başlıcası. Kadın cinayetleri; kadınların bedenleri, cinsellikleri, kimlikleri, emekleri, hayatları erkeklerin tasarrufunda addedildiği için bu kadar yaygın; mahkemelerde, karakollarda, yasalarda kendine bu kadar güçlü dayanaklar bulabiliyor.

Biz kadınlar, on yıllardır katliamlara, cins olarak kıyılmamıza karşı mücadele ediyoruz. Gücümüz yettiğince kadın cinayeti davalarını takip ettik, ediyoruz. Müdahillik talepleri verdik, veriyoruz. Takip ettiğimiz davalarda haksız tahrik indirimi yapılmasını diye uğraştık. Başardık. Kadın cinayeti davalarında erkeklik indirimine denk düşen haksız tahrik indiriminin uygulanmaması için mücadele ediyoruz.

Öldürüldükten sonra katillere haksız tahrik indirimi yapılmamasını istiyoruz ama öncelikle öldürülmek istemiyoruz.

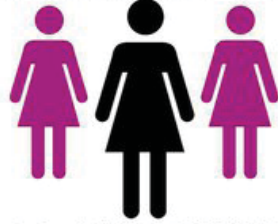
Erkeklerin sevgisinin her gün 3 kadın öldürmesine karşı, ölmeden korunmak istiyoruz. Şiddet gördüğümüzde kalabileceğimiz yer, hukuki destek istiyoruz.

Karakol ve sığınma evlerinden katilrimizin yanına gönderilmek istemiyoruz.

Bugün Türkiye'nin birçok ilinde çeşitli kadın örgütlerinin katılımıyla kadın cinayetlerine karşı platformlar mücadelelerini sürdürüyor. Tüm kadınları dayanışmaya davet ediyoruz.”

**ERKEKLERİN
SEVGİSİ HER GÜN**

**3 KADINI
ÖLDÜRÜYOR!**

(İstanbul Feminist Kolektif'in kadın cinayetlerine karşı örgütlediği kampanya ve oluşturulan platform için hazırladığı çağrı metninden kısaltılarak alınmıştır.)

KADIN CİNAYETLERİ SON BULSUN!

20 Ekim'de çalıştığı yerin önünde, kızının eski erkek arkadaşı tarafından bıçaklanarak öldürülen Nejla'nın cenazesinde Ankara'daki kadınlar “Kadın cinayetleri son bulsun” diye haykırdılar. Ankara'daki KİHEP'li kadınların da katıldığı basın açıklamasından:

“...kadın cinayetlerine alışacağımızı sananlar, bunu bir kader ya da münferit olay olarak algılamamızı bekleyenler yanılıyorlar. Biz kadınlara ‘sizin bu ülkede yaşamaya hakkınız yok’ deniliyor. Öldürülebilirsiniz, tecavüze uğrayabilirsiniz, şiddete uğrayabilirsiniz, deniliyor. Korkularla örülü bir hayat sunuluyor bize.

(...) Evet, susmayacağız ve kabullenmeyeceğiz. Kadınların öldürülmediği bir ülkede yaşayabilmek için inadına sokaklarda olacağız, inadına mücadele edeceğiz, sesimizi bizi yok sayanlara karşı daha da yükselteceğiz. Biliyoruz ki o seslerden birisi de Nejla'nın olacak. Bu yüzden, Nejla'nın ölümünden sorumlu olan bütün kurumların ve yetkililerinin cezalandırılmasını istiyoruz. Nejla'nın davasında müdahil olduğumuzu buradan ilan ediyor ve davayı her aşamasında takip edeceğimizi bildiriyoruz. Yaşasın kadın dayanışması!”

Aslıhan Han
KİHEP Grup yönlendiricisi – Ankara

Gölge Rapor Ne Demek?

Kadının İnsan Hakları Eğitimi'nin değerlendirme toplantısında, kadınların sorunlarını anlatan gölge rapor adının sık sık geçtiğini duymuştum. Ne demekti bu gölge rapor? Önce hükümet, kadınların sorunlarını ve bu sorunları nasıl çözdüklerini anlatan bir rapor hazırlıyor ve Birleşmiş Milletler (BM) CEDAW Komitesi'ne gönderiyor. Daha sonra kadın örgütleri, hükümet raporuna bakarak kadınların hangi sorunları çözülmüş gibi gösterilmiş, hangileri gerçekten çözüme ulaşmış tespit ediyor, eksiklikleri saptıyor. Sonra CEDAW Komitesi'ne bir rapor da kadın örgütleri gönderiyor. İşte bu raporun adı:

Gölge Rapor.

Kışın çetin olduğu bir günde İstanbul Bilgi Üniversitesi'nin gölge raporla ilgili bir eğitimine katılmıştım. Eğitimde gölge rapora engelli kadınlarla ilgili de bazı ekler yapılabilir diye düşünüp bunu arkadaşlarla paylaşmıştım. Onlar da bunu önemseyip unutmamış olmalı ki bir gün Kadının İnsan Hakları-Yeni Çözümler Derneği'nden bir telefon geldi. Arayan arkadaş, engelli kadınların sorunlarını anlatan bir metin yazmamı istiyordu. Yazdığım metni İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde

öğretim üyesi olan İdil Işıl Gül'e gönderdim, o da metni BM'ye sunulan rapor maddeleri haline getirdi. Aradan 6-7 ay geçti. Ben bunu tamamen aklımdan çıkarmıştım.

Nasıl olsa hazırlanan raporun içinde yer alır diye düşünmüştüm. Sonra İstanbul'dan Kadının İnsan Hakları-Yeni Çözümler Derneği'nden Şehnaz beni aradı ve hazırlanan metnin tematik rapor olarak sunulacağını söyledi. Yani ben, engelli kadınlar adına hazırlanan metni özel olarak sunacaktım. Şehnaz'a

"İyi ama ben bu raporu sunamam ki NewYork'a gitmek için para yok" dedim. O da bana bir kadın örgütünden bahsetti ve onlara yazarsak masraflarının karşılanacağını söyledi. Gerçekten de Uluslararası Kadın Hakları Eylem İzleme Örgütü Asya Pasifik (IWRAP-Asia Pacific) masraflarımı karşılamayı kabul etti. Hem inanmadım hem de çok mutlu oldum.

NewYork'taki toplantıya Ankara'dan giden arkadaşlar vardı ama ben onları tanımıyordum. Ama olsun onlar da kadın mücadelesinin içinden gelen arkadaşlardı, bir şekilde tanışır ortak bir dil bulurduk. Gerçekten de öyle oldu.

Kadın mücadelesinin her yerde olduğuna inanıyorum. Boşuna da inanimemişim. Orada da her konuda arkadaşlarla birlikte mücadele verdik, raporu birlikte sunduk. Uzmanlarla gittiğimiz öğlen yemeğinde engelli kadınların sorunlarını anlattım. Hepsi çok ilgilidiler. Bu ilgilerini Türkiye'ye gönderdikleri "Nihai Görüşler"de de gördük. Hükümete yapılan önerilerin iki maddesinde engelli kadınlara yer verildi. Mücadele burada da bitmemişti. Türkiye'de kadın örgütleriyle birlikte bir basın açıklaması yaparak bu önemli konuyu kamuoyuyla paylaştık. Şimdi kadın örgütleriyle birlikte bu konuda ortak proje yapmayı bile hedefliyoruz.

Sevgili kadın arkadaşlarım, hepimiz çok zor günlerden geçebiliriz. Ama inanmamız gerekir ki hiç bir şey imkânsız değil. Ama dayanmak, mücadele etmek, pes etmemek ve sonuna kadar dayanışmak gerekiyor. ♀♀

Şule Sepin
Türkiye Körler Federasyonu
Kadın Komisyonu Başkanı
KİHEP Grup yönlendiricisi – Ankara

Marmaris Kadınlarla Dayanışma Derneği'nin Kuruluş Masalı

Merhaba, sizlerle paylaşmak istediğimiz masalımızı dikkatle okumanızı rica ediyoruz, çünkü siz de ileride böyle bir dernek içinde olmak isteyebilirsiniz.

Birvarmış bir yokmuş, şimdiki zamanda Marmaris'te çalışmaktan bıkmayan 20 kadın yaşarmış. Bu kadınlar 2 ay önce Marmaris Kadınlarla Dayanışma Derneği'ni kurmuşlar. Kendilerini şöyle tanıtlarmış:

"Çok yeniyiz ve yolun başındayız, ama birbirimizden aldığımız güven ve güç sayesinde çok işler başarmak için çalışıyoruz. Henüz 20 üyeli ufak bir kuruluşuz, ama KİHEP sayesinde üyelerimizi çoğaltacağız."

Derneğimize üye olmak isteyenlerin KİHEP'i bitirmiş veya katılmayı taahhüt etmiş olmaları lazım. Bu yüzden üye sayımız şimdilik 20 ile sınırlı, çünkü Marmaris'te şimdiye kadar grup yönlendiricimiz ve destekçimiz sevgili Gülşah Seral Aksakal tarafından iki grup düzenlenebildi. Özellikle 2. KİHEP grubumuzun düzenlenmesinde Kent Konseyi Kadın Meclisi başkanı sevgili Gülser Kırçıçeği katkı verdi.

1 Haziran'da iki grup tanıştık. Grupların kaynaşması biraz sancılı olsa da gayretli arkadaşlarımızın sayesinde ortak toplantılar düzenledik ve derneğimizi kurmak için kolları sıvadık. Dernek yerimizi sevgili arkadaşımız Ayşe Özorak bedelsiz tahsis etti. Burayı döşemek ve sıcak bir kadın buluşma evi yapmak için herkes çok istekli ve heyecanlıydı. Toplandık ve birlikte evi temizledik. Herkes evinden bir şeyler getirdi: perde, masa, bardak, tabak, çay, kahve...

28 Haziran'da toplandık ve evimizin açılışını yaptık, hatıra fotoğrafları çektik. Burada önemli bir karar aldık: **Her Salı, 17'de toplanacağız ve dernek kurma çalışmalarımızı aralıksız sürdüreceğiz.** Ya-

zın çok sıcak olmasına ve turizm sezonu olmasına rağmen toplantılarımızı yaptık, dernek tüzüğü için araştırdık ve tartıştık. Evraklarımızı tamamlayıp 1 Eylül'de başvurumuzu yaptık, tüzüğümüz onaylandı ve resmiyet kazandık.

Bu güzel haberi arkadaşlarımıza Gülşah'ın veda yemeğinde verdik. Kendisi eğitimini devam ettirmek için İstanbul'a taşınacaktı ve aramızdan yeni bir KİHEP grup yönlendiricisi çıkması lazımdı. İşte o da sevgili Şükriye Gürsoy arkadaşımız oldu. 27 Eylül-9 Ekim tarihleri arasında İstanbul'da düzenlenen KİHEP 7. Grup Yönlendiriciliği Eğitimi'ne katıldı ve 2 Kasım'da **3. Marmaris KİHEP grubu ile çalışmaya başladı.**

Diğer arkadaşlarımız da boş durmadı: Kermeslerde dernek yararına ikinci el pazarı açtılar, kullanılmış giysi sattılar. Evlerimizde yemekler yapıp sattık ve gelirini derneğimize bağışladık.

5 Kasım'ı Marmaris Kadınlarla Dayanışma Derneği'nin kuruluş günü ilan ettik. Bir tören düzenledik ve bildirimimizi okuyup derneğimizi tanıttık.

Kasım ve Aralık ayında yapmayı planladığımız işler ve etkinlikleri sıralarsak: Dernek evimizde İŞKUR'un düzenlediği kursları gerçekleştireceğiz, ihtiyacı olan Marmarisli kadınlar katılabilecek. Muğla'daki Çocuk Esirgeme Kurumu'na ziyaret ve giysi yardımı yapacağız. Derneğimizin tanıtımı için özel bir eşya üretmek ve bunu Türkiye çapında satmak istiyoruz. Çalışmak ve üretmek isteyen bütün kadın arkadaşlarımıza destek olmak ve KİHEP'i genişleterek sürdürmek amaçlarımız arasında yer alıyor.

İşte, dernek kuran Marmarisli bu kadınlar; "**daha yolun başındayız ve çooooook çalışmamız lazım çooooook**" demişler ve masalı bitirmemişler.

Siz de bizim gibi bir masal yaşayın ve paylaşın arkadaşlar. Sevgiyle kalın ve hoşgörü hep yanınızda olsun. ♀♀

Azbiye Gürler
Marmaris Kadınlarla Dayanışma
Derneği Yazmanı
KİHEP Katılımcısı- Muğla

Marmaris'te KİHEP

Marmaris'te KİHEP uygulamaya karar verdiğimde, yerel yönetimi etkileyebilecek kadınlarla çalışmayı hedeflemiştim. Kadına yönelik ayrımcılık ve şiddetin toplumsal temellerine yerelde güçlü bir oluşumla karşı çıkmanın daha mümkün olabileceğini düşünüyordum. Daha ikinci grup tamamlanmadan Marmaris Kent Konseyi'nin Kadın Meclisi'nin başkanı, başkan yardımcısı ve yazmanı birinci ve ikinci KİHEP grubundan arkadaşlardan seçilmiş, üyelerin çoğu da diğer KİHEP'li arkadaşlardan oluşmuşlardı. Bunun ilk somut göstergesi (olağanüstü bir fırtınaya rağmen) belki 8 Mart 2009'daki pankartlı, dövizli muhteşem kadın yürüyüşü, izleyen iki günde de pazaryerinde kadınların gelip el emeklerini sattıkları Kadın Panayırı oldu.

Amacım daima Marmaris'te örgütlenmeye gidebilmektir. Buna yardımcı olabilir düşüncesiyle, arkadaşlarla da konuşup onların onayını alarak KİHEP'in son haftasındaki örgütlenme toplantısında birinci ve ikinci gruptan arkadaşları bir araya getirdim. Grup çalışmasını hayali değil, olabildiğince gerçekçi yapmalarını istedim. Gerisine de kadın tarihi demek lazım sanırım; tartışarak, konuşarak, fikir ayrılıklarını fikir birliğine çevirmeye uğraş-

rak KİHEP'li katılımcılar Marmaris Kadınlarla Dayanışma Derneği'ni kurdular; bir arkadaşımız da 2010 KİHEP Grup Yönlendiriciliği Eğitimi'ne katılarak eğitimin dernek çerçevesinde de geleceğini sağlama almış oldu. Dernek kadınların ekonomik açıdan güçlendirilmesine özellikle önem verip yerel kaynakları devreye sokmaya ve harekete geçirmeye çalıştığı gibi, şiddete maruz kalan kadınlara da yasal seçenekler konusunda yol gösterici bir rol oynayıp manevi destek sağlamayı amaçlıyor.

Marmaris Kadınlarla Dayanışma Derneği'ne "Hoşgeldiniz" diyoruz ve başarılar diliyoruz.

Marmaris'teki KİHEP'li arkadaşlar ve Marmaris Kadınlarla Dayanışma Derneği çok önemli bir boşluğu doldurdular. Kadın hareketine yapacakları katkıları heyecanla bekliyorum! Yolları açık olsun!

KİHEP'in Marmaris'te uygulanmasında ve sürekliliğinin sağlanmasında destek olan Marmaris Belediyesi Kent Konseyi'ne de teşekkürler... ♀♀

Gülşah Seral Aksakal
KİHEP Grup yönlendiricisi – İstanbul

...dünyada 12 ülkede, Türkiye’de 9 ilde...

ORTAK MÜCADELE HEP BİRLİKTE KAMPANYASI

KİHEP’liler 9 ilde aynı anda

“Cinsel haklar insan haklarıdır” dedi.

9 Kasım’da Müslüman Toplumlarda Cinsel ve Bedensel Haklar Koalisyonu’nun organize ettiği 2. Eşzamanlı Uluslararası “Ortak Mücadele Hep Birlikte” Kampanyası kapsamında, Türkiye’de 9 ilde (İstanbul, Van, Diyarbakır, Çanakkale, Muğla, Ankara, İzmir, Antalya, Hatay), bir araya gelenler “**CİNSEL HAKLAR İNSAN HAKLARIDIR**” dedi.

KİHEP grup yönlendiricileri ve katılımcıları sayesinde, KİH-YÇ’nin koordinatörlüğünde kampanya yaygın olarak örgütlendi.

İSTANBUL: Taksim’de “*Hür Doğdum Hür Yaşar mıyım?*” sloganıyla gerçekleştirdiğimiz etkinliklere büyük bir katılım ve ilgi oldu. Etkinlikte geçtiğimiz yıl içerisinde cinsel hak ve özgürlüklerini kullanmak istedikleri için öldürülen kadın ve LGBTT bireylerin haberlerinden oluşan “*349 Birey Öldürüldü*” adlı slayt gösterildi. Ardından, erkeklerle konuştuğu gerekçesiyle 16 yaşındayken babası ve dedesi tarafından diri diri gömülerek öldürülen Medine Memi’nin son beş dakikasını anlatan kısa film “*Saf Kötülük*” izlendi. Filmin sonrasında “*Hür Doğdum Hür Yaşar mıyım? Cinselliğimiz, Bedenimiz ve Şiddetle Mücadele*” paneli gerçekleştirildi.

Panelde, konuşmacılar genel olarak kadın ve LGBTT cinayetlerine, "kadın erkek eşit değildir" söylemine, nefret cinayetlerine, medyanın cinsiyetçi diline ve Türk Ceza Kanunu'ndaki cinsiyetçi uygulamalara değindi. LGBTT, kadın hakları savunucuları, akademisyen, öğrenci ve çeşitli kesimlerden 80 kişinin katıldığı panelde, ileride cinsel ve bedensel haklar alanında yürütülecek ortak mücadelenin önünü açan tartışma ve fikir paylaşımları gerçekleştirildi.

Gazi Mahallesi Toplum Merkezi'nde "Saf Kötülük" filmi izlendikten sonra cinsel ve bedensel haklarla ilgili 40'a yakın katılımcıyla söyleşi yapıldı.

İZMİR: Slayt ve film gösterimlerinin yanı sıra, İzmir Büyükşehir Belediyesi Kent Konseyi Kadın Meclisi ve KİHEP katılımcıları tarafından cinsel ve bedensel haklar üzerine yapılan basın açıklamaları, bu hak ve özgürlüklerin gündeme gelmesi ve toplumsal farkındalık yaratılması açısından önemli birer etkinlik oldu.

ÇANAKKALE: Çanakkale'de *Ortak Mücadele Hep Birlikte* etkinliği Barbaros, Troia, Esenler Toplum Merkezleri, ELDER-Kadın Danışma Merkezi ve Çanakkale Belediyesi Sosyal İşler Birimi tarafından organize edildi. Kampanya kapsamında üç Toplum Merkezinde 9-12 Kasım tarihleri arasında aynı anda cinsel ve bedensel haklar üzerine söyleşiler ve film gösterimleri yapıldı.

MARMARIS/MUĞLA: Marmaris Kadınlar Dayanışma Derneği'nde toplanan KİHEP'li kadınlar "*Saf Kötülük*" filmi izledikten sonra cinsel ve bedensel haklar üzerine bir sohbet gerçekleştirdi.

ANTALYA: Akdeniz Üniversitesi'nde düzenlenen etkinlikte önce "*Saf Kötülük*" filmi ve *Kadınlarla Mor Dizi*'nin "*Kadın ve Cinsellik*" bölümü seyredildi. Sonrasında bir KİHEP katılımcısının konu hakkındaki sunumunun ardından cinsel ve bedensel haklar ve bu haklara dönük ihlaller tartışıldı.

VAN: Van Kadın Derneği (VAKAD) tarafından düzenlenen etkinlik kapsamında ise "*Saf Kötülük*" filmi ve "*349 Birey Öldürüldü*" slayt gösterisi kadınlar ve basın mensupları ile birlikte izlendi. Ardından, cinsel ve bedensel haklar üzerine bilgilendirici bir toplantı yapılarak tartışma yürütüldü.

HATAY: Hatay'daki KİHEP'liler İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü Aile Danışma Merkezi tarafından "*Bedenime, Kimliğime ve Emeğime Dokunma*" sloganıyla yapılan etkinlikle kampanyaya katıldı. Cinsel ve bedensel haklara dikkat çekmek amacıyla bir yürüyüş ve ardından da basın açıklaması yapıldı. Hedeflendiği üzere basın ve toplumun dikkatini "cinsel haklar insan haklarıdır" konusuna çekmeyi başardılar.

Marmaris'teki kampanya etkinliğimizden

ANKARA: Mamak Toplum Merkezi'nde "*Şiddeti Hayatımdan Çıkaracağım Yaşamaya Devam Edeceğim*" sloganı ile gerçekleşen film gösteriminin ardından Müslüman Toplumlarda Cinsel ve Bedensel Haklar Koalisyonu'nun kampanyası hakkında bil-

gi verilerek uluslararası ortak bir mücadelenin önüne dikkat çekildi. Toplantı boyunca yaşam hakkı üzerinden cinsel ve bedensel haklar tartışıldı ve tartışma, yakın bir zamanda öldürülen Nejla Yıldız'ın bir yakınının katılımıyla farklı bir boyuta taşındı. Toplantının son bölümünde ise şiddete ve kadın cinayetlerine dur diyebilmek için yapılması gerekenler üzerinde durularak strateji oluşturulmaya çalışıldı.

DİYARBAKIR: Diyarbakır Kadın Sorunlarını Araştırma ve Uygulama Merkezi (DİKASUM), Epidem Kadın Eğitim ve Danışma Merkezi, Selis Kadın Danışmanlık Merkezi

Kardelen Kadın Kooperatifi, Ceren Kadın Kooperatifi, Bağlar Kadın Kooperatifi tarafından organize edilen kampanya kapsamında basın açıklaması planlandı.

Gelecekte de benzer ortak çalışmalarda yine hep birlikte olmayı diliyoruz. DAYANIŞMAYLA...

Kadınlardan "Kendine Ait Bir Tiyatro"

15 Mayıs, Cumartesi günü "*Kendine Ait Bir Tiyatro*" grubu olarak "*Herşey Beleş*" adlı kadın oyununu, Eskişehir 80. Yıl Zehra Kemal Aksoylu Osmangazi Toplum Merkezi'nde 110 kadın seyirciyle buluşturduk. Kadınlar olarak kaygan zeminde iki ayağımız üzerinde durmaya çalışırken birçok şeyle mücadele etmemiz gerektiğini anlattığımız ve bu mücadeleyi veren değişik kadın yaşamlarını sergilediğimiz oyunumuz, kadınlar tarafından ilgiyle izlendi ve büyük beğeni topladı. Oyun grubunun içinde bir KİHEP katılımcısı arkadaşımız ve ben de vardım. Uzun zamandır hayal ettiğim KİHEP buluşmasını böylece gerçekleştirmiş olduk. Tiyatro sonunda sertifika töreni yaptık. Geçen yıl ve bu yıl açtığım gruplardan **34 kadın KİHEP sertifikasına kavuştu**. KİHEP konularıyla da örtüşen oyunumuzu canlandırırken çok heyecanlıydım. Hepinize sevgilerimi gönderiyor. Güzel heyecanlarda buluşmayı diliyorum...

Zekiye Şimşek

KİHEP Grup yönlendiricisi - Eskişehir

Bedenimizle İlgili Kararları Ancak ve Ancak Bizler Alabiliriz

Toplumsal cinsiyet rolleri dağılımında biz kadınlara yüklenen rol yüzünden hiçbir zaman tam olarak kendimiz olamıyoruz, birilerinin istediği gibi yaşamak zorunda bırakılıyoruz.

Sosyal hayata katılım hakkımız kısıtlanıyor çünkü hep birilerin namusu olarak gösteriliyor. İş hayatında varlık gösteremiyoruz çünkü kadınız, oralar bizler için güvenli yerler değil. Evlilik yapamıyoruz zamanı geldiğinde çünkü daha öncesinde bir ilişki yaşamışız, artık "işe yaramaz", "hayırsız" oluyoruz. En basitinden, kaçımız istediğimizi giyebiliyoruz? Neden peki? Bu beden bizim değil mi?

Evet, bu beden bizim ve bedenimizle ilgili kararları ancak ve ancak bizler almamız gerekir. Yoksa kendinde onu ele geçirme gücünü bulan kişiler bu durumu kullanabilir ve ruhsal olarak kimliğimizi yıpratırlar.

Bu ruhsal yıpranmadan epey pay almış kadınlardan biri de benim. Bu sorun toplumun her kesimde ve her bölgesinde baş gösteriyor maalesef. Lise yıllarımda sadece giydiklerim, rahat tavırlarım yüzünden bir süre sonra istenmeyen "kötü kadın" gibi rezil yaşıttırılmaya maruz kaldığımı, sınıftan çıkamadığımı, utanılacak bir davranışta bulunmuş gibi sürekli başım önde suçlulukla gezindiğimi hatırlıyorum. Bu, içime kapanmama ve aşılamayacak bir özgüven eksikliğine neden oldu, yıllarıma mal olacak sıkıntılı bir yaşama biçimine hapsetti. Yaşadığınız yer de önemli ama daha sonra öğrendiğim ve içimin acıdığı bir durum daha var ki bu konuda şehir, köy, kasaba ayrımı olmuyor. Toplumun genelinde yanlış bir kadın bakış açısı varsa problem hep süregeliyor.

Bu durumu bireysel olarak aşmak için çok çaba gösterdim. Benliğimi, kimliğimi, kadın olmayı sadece bedensel bir figür olmaktan çıkarmak istiyordum. Yoksa bu hep böyle gidecekti. Öncelikle yitirdiğim özgüvenimi tazelemekle başladım. Tepki alsam da doğru bildiğim ve inandığım şeyleri yaptım. Başlangıçta çok şey kaybettiğinizi sanıyorsunuz ama daha sonra bir kadın olarak yere daha sağlam basıyorsunuz. **Biz kadınlar asla birer seks objesi değiliz ve bedenimiz de buna araç değil.** Kimse bizi ilişkiye zorla sokamaz, bu kocalarımız sevgililerimiz, babalarımız olsa bile. Bedenlerimiz asla şiddet uygulanacak, zorla birilerini tatmin ettirecek objeler değiller.

Biz kadınların bir an önce bunun bilincine varıp bize yüklenen bu ağır rolden hep birlikte el ele

sıyrılmamız gerekiyor. Kadının İnsan Hakları Eğitimi kadınlara bu yolda sağlam bir rota çiziyor, gün geçtikçe bilinçlenen kadın sayısı artıyor. Bir katılımcı olarak bunu görebiliyorum ve hem cinslerimin bedensel, ruhsal özgürlükleri için mücadele etmeleri gerektiğini düşünüyorum. Ne yazık ki eğitim sistemi de ataerkil toplumun bir ürünü ve kadınlar olarak bu şekilde eğitiliyor. Bunun için KİHEP gibi eğitimlere olabildiğince çok yönelmeli, çevremizdekileri yönlendirmeliyiz. KİHEP'le kadın bakış açım çok daha pekişti ve artık kendime

çok daha fazla güven duyuyorum. Şimdi lisedeki o mahzun genç kadın yerine kendine ve bedenine güvenen sağlam bir kadın var. Umudum tüm kadınların özgüvenlerini kazanıp toplumdaki esas yerini almaları. Tüm kadınlara sevgilerle... **Kimliğinize sahip çıkın!**

Reuters

**Huriye
KİHEP Katılımcısı – Antalya**

Emzirme Reformu

Emzirme Reformu iki anne tarafından internet üzerinden başlatılmış ve şimdiye kadar destekçi sayısı 1000'i geçmiş bir hareket. Çalışan annelerin emzirme haklarını savunuyor. İnternet sitesinde yayınladıkları Emzirme Reformu Manifestosu'nda emziren kadınların, iş hayatında ve toplumsal hayatta yaşadıkları zorluklar dile getiriliyor. Bunlardan bazıları;

◆ Sağlık Bakanlığı'nın "ilk 6 ay sadece anne sütü" politikasıyla Çalışma Bakanlığı'nın çalışan annelere sağladığı 4 aylık doğum izni birbiriyle çelişmektedir.

Emzirme Reformu destekçileri "Toplu Emzirme Etkinliği" gerçekleştirdi.

◆ Hiçbir çalışan anne doğum sonrası ücretsiz izin istediği ya da süt iznini kullandığı için işinden çıkartılmamalıdır.

◆ "Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik"te kadınlara tanınan haklar uygulanmalıdır.

◆ İsteyen her anne, parkta, sokakta, alışveriş merkezinde vs. bebeğini emzirebilmelidir.

Bilgi ve destek için:
<http://emzirmereformu.com/>

Kadınların Gözü Meclis'te

Yeni yasama yılında kadınları ilgilendiren pek çok yasa teklifi, Meclis'te görüşülmeyi bekliyor, bu düzenlemelerden bazıları şöyle:

Erkeklerle doğum izni: Teklif, hamilelerin gece çalıştırılmamasını, ücretsiz doğum izinlerinin 24 aya çıkarılmasını, erkeklerle 10 gün babalık izni verilmesini, annenin ölümü halinde analık iznini babanın kullanmasını, erkeklerle refakat izni verilmesini düzenliyor.

Kadına yönelik şiddetle mücadele: Teklif, büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 50 bini geçen belediyelerin kadınlar için sığınak açmasını öngörüyor.

Ev işçilerine sosyal güvence: Teklif, ev hizmetlerinde çalışanların sosyal güvenlik için yasa kapsamına alınmasını amaçlıyor.

Kadınlara siyasette yüzde 50 kota: Kadınların parti yönetimleri, TBMM, belediye meclisleri ve il genel meclislerinde en az yüzde 50 oranında temsil edilmesi için verilen çeşitli teklifler görüşülecektir.

29 Ekim 2010, BİA Haber Merkezi
Burçin Belge'nin haberinden alınmıştır:
<http://bianet.org/kadin/siyaset/125747-16-yasa-teklifi-icin-kadınların-gözü-mecliste>

Kadın Hakları: Uluslararası Hukuk ve Uygulama

İstanbul Bilgi Üniversitesi İnsan Hakları Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi bünyesindeki Kadına Yönelik Ayrımcılık ve Şiddetin Önlenmesi Çalışma Grubu tarafından hazırlanan "Kadın Hakları: Uluslararası Hukuk ve Uygulama" başlıklı kitap yayımlandı.

Kitapta kadınların insan haklarına ilişkin uluslararası standartlar şu başlıklar altında derlendi: Temel belgeler; ayrımcılık yasağının kapsamı; kadınlara karşı şiddet; insancıl hukuk bağlamında kadınlara yönelik cinsel şiddet; kölelik, kadın ticareti ve fahişeliğin önlenmesi; özel hayata ve aile hayatına saygı hakkı ve eşlerin eşit hakları; siyasi haklar; sağlık hakkı; eğitim hakkı; çalışma hakkı ve engelli kadınlar. Farklı uluslararası mekanizmalardan seçilmiş örnek kararlara da kitapta yer verildi.

Kitabın kadın hakları alanında çalışan kadın örgütlerine ücretsiz olarak ulaştırılması hedefleniyor. Kitaba elektronik olarak da ulaşabiliyorsunuz: http://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/source/books_khuku.asp

Mahkemedен Şiddet Uygulayan Eski Eşe Karşı Koruma Kararı

Boşanmış olduğu eşi tarafından şiddete uğrayan E.D., İstanbul 1. Aile Mahkemesi Hakimliği'ne 4320 Sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun uyarınca koruma tedbirlerine hükmedilmesi talebinde bulundu ve mahkeme koruma kararı verdi.

Boşanmış ya da evli olmadığı halde birlikte yaşayan eşler için koruma tedbirleri çoğunlukla uygulanmı-

yor, o yüzden bu kararın, kadına yönelik erkek şiddeti ile mücadelede önemli bir hukuksal araç olacağını umuyoruz. Gereğesinde; **"Kadının boşanmış olması, onun devletin sorumluluğunda olan yaşam hakkının güvenceye alınmasına ve ona karşı gösterilecek şiddetten korunmasına engel değildir"** diyen bu olumlu kararın tüm mahkemelerde örnek alınmasını diliyoruz. ♀

Kadınların Anayasal Hak Mücadelesi Devam Ediyor Şimdi Sıra "Fiili Eşitlik"te

Türkiye'de kadın örgütleri olumlu ayrımcılık ilkesinin Anayasa'ya girmesi amacıyla on yılı aşkın zamandır mücadele yürütüyorlar. 2004'te ve son olarak Eylül 2010'da gerçekleştirilen referandumda Anayasa'nın 10. maddesinde olumlu değişiklikler yapıldıysa da, kadın örgütlerinin maddenin, "ayrımcılığın yasaklanması ve fiili eşitliğe vurgu yapılması" gibi temel eksikleri giderecek şekilde genişletilmesi talepleri devam ediyor.

Anayasa'nın 10. maddesi: Kanun Önünde Eşitlik

"Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz."

Kadın örgütlerinin önerisi:

"Herkes dil, ırk, renk, etnik köken, cinsiyet, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep, medeni hal ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Kadınlara karşı doğrudan ve dolaylı, her türden cinsiyet ayrımcılığı yasaktır. Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, kadın erkek eşitliğinin fiilen hayata geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Kadınların ve erkeklerin hayatın her alanında fırsat ve uygulama eşitliğine sahip olması hedefine ulaşılan kadar, devlet bu fiili eşitliğin sağlanması için kota dâhil hukuksal ve kurumsal geçici ve özel önlemler alır. Bu önlemler bir ayırım olarak kabul edilmez."

Kadın örgütleri, eşitlik maddesinin **"cinsel yönelim, cinsiyet kimliği, etnik köken ve medeni durum"** gibi nedenlerle **ayrımcılığın yasaklanmasını** içerecek ve **devleti "fiili eşitliği" -yani gerçek yaşamdaki uygulamalarda eşitliği- sağlamakla yükümlü kılacak** şekilde genişletilmesini savunuyorlar. "Devletin fiili eşitliği sağlamakla yükümlü olması" ile "eşitliği sağlamak için alınacak önlemlerin eşitlik ilkesine aykırı sayılmaması" anlam olarak birbirinden oldukça farklı. Örneğin, madde bu haliyle, kadınların parlamentoda ve siyasette temsil olanaklarının genişletilmesi, ayrımcı kanunların değiştirilmesi, toplumsal hayata eşit katılımın sağlanması, devlet kadrolarında çalışma olanaklarının genişletilmesi, iş hayatında ve eğitimde erkeklerle fırsat eşitliğinin sağlanması eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz diyor, ama bun-

ları hayata geçirecek fiili bir adım atmıyor. Dolayısıyla **mevcut Anayasa, "olumlu ayrımcılık" kavramını bir devlet politikası haline getirmiyor ve kadınlar için "fiili eşitliği" aslında güvence altına almıyor.**

Diğer taraftan, Türkiye'nin taraf olduğu Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW) gereğince de fiili kadın-erkek eşitliğini sağlamaya yönelik "geçici özel önlemlerin" TC. yasalarında yer alması gerekiyor. Temmuz 2010'da CEDAW Komitesi, Türkiye'den kadına yönelik ayrımcılığı açıkça tanımlamasını ve yaşamın her alanında kadına yönelik ayrımcılığın her türünü açıkça yasaklayan kapsamlı bir ayrımcılıkla mücadele kanunu hazırlayıp yürürlüğe koymasını istedi. ♀

Cinsel ve Bedensel Haklarımız için

2. Eşzamanlı Uluslararası

"Ortak Mücadele Hep Birlikte" Kampanyası

9 Kasım'da Müslüman çoğunluklu toplumlarda cinsel ve bedensel hakların hayata geçirilmesi ve geliştirilmesi için Ortadoğu, Kuzey Afrika, Güney ve Güneydoğu Asya'da 12 ülkede, **2. Eşzamanlı Uluslararası "Ortak Mücadele Hep Birlikte" Kampanyası gerçekleştirildi.**

Müslüman Toplumlarında Cinsel ve Bedensel Haklar Koalisyonu (CSBR) tarafından gerçekleştirilen "**Ortak Mücadele Hep Birlikte**" kampanyası, Müslüman çoğunluklu toplumlarda cinsel ve bedensel haklar ihlallerine karşı ortak mücadeleyi vurgulayan önemli bir girişimdir.

san hakları ihlalleri hem de uluslararası kamudan gelen cesaretlendirici olumlu değerlendirme üzerine Koalisyon, 9 Kasım 2010 tarihinde "Ortak Mücadele Hep Birlikte" kampanyasının ikincisini geçen seneden bu yana iki katına çıkan katılımcı örgütlerle birlikte organize etti. ♀♀

Bangladeş, Gana, Endonezya, Filistin, İran, Lübnan, Malezya, Pakistan, Sudan, Tunus ve Türkiye'de¹ yüzlerce insan panelerde, atölye çalışmalarında, video ve film gösterimlerinde, sahne performanslarında, fotoğraf sergilerinde ve basın açıklamalarında bir araya gelerek, tüm insanların eşit ve özgür olduğu gerçeğinden hareketle, cinsel ve bedensel hakların evrensel insan hakları olduğunu beyan etti.

İlki 2009 yılında organize edilen "Ortak Mücadele Hep Birlikte" Kampanyası kapsamında, geçen yıl 11 ülkede 20'nin üzerine sivil toplum kuruluşu cinsel ve bedensel hakların hayata geçirilmesi ve geliştirilmesi için cesur eylem ve etkinlikler gerçekleştirildi. Büyük bir başarıya imza atan bu kampanya ulusal/uluslararası medya ve kuruluşlarının bu konuya dikkatini çekmeyi başardı ve çeşitli ulusal/uluslararası örgütler tarafından başarılı bir tarihsel kampanya olarak değerlendirildi. Hem devam eden in-

Cinsel ve Bedensel Haklarımız için Uluslararası Kampanya

0 9 . 1 1 . 2 0 1 0

Hep Birlikte Satu Hari Satu Perjuangan Bersama Ji Rojan Rojek Têkoşinek এক দিন, এক সংগ্রাম Satu Hari Satu Perjuangan Ortak Mücadele Hep Birlikte এক দিন, এক সংগ্রাম Ji Rojan Rojek Têkoşinek Ortak Mücadele Hep Birlikte এক দিন, এক সংগ্রাম ওয়াদে ওয়াদে ওয়াদে ওয়াদে Satu Hari Satu Perjuangan এক দিন, এক সংগ্রাম Ji Rojan Rojek Têkoşinek One Day One Struggle Satu Hari

HAKLARIMIZ İÇİN ORTAK MÜCADELE, HEP BİRLİKTE

- Cinsel eşitlik
- Cinsel sağlık hizmetlerine erişim
- Duygusal cinselliği ifade
- Cinsel özerklik, cinsel bütünlük
- cinsel beden güvenliği
- Doğurganlık konusunda özgür ve sorumlu seçim
- Cinsel zorlamanın, sömürünün, kötüye kullanmanın olmadığı bir hayat
- Cinsellikle ilgili bilimsel araştırmalara dayanan bilgilere erişim
- Cinsel ilişkilerde bağımsızlık
- Cinsellikten zevk alma

Bu kampanya Müslüman Toplumlarında Cinsel ve Bedensel Haklar Dayanışma Ağı'nın uluslararası koordinatörü Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği tarafından düzenlenmektedir.

http://www.kadinininsanhaklari.org/musluman_toplumlarinda_dayanisma_agi.php

¹ Çeşitli sebeplerden dolayı kampanyayı yürüten örgüt ve kuruluşların kamuya açık olmak istememeleri nedeniyle aşağıdaki haberde kampanyaya katılan tüm ülkelerin adları yer almamaktadır.

HAKLARIMI ÖĞRENEBİLMEK İÇİN NERELERE BAŞVURABİLİRİM?

SOSYAL HİZMETLER VE ÇOCUK ESİRGEME KURUMU'NA BAĞLI BİRİMLER
İl ve İlçe Müdürlükleri'ne başvurarak bize en yakın Toplum Merkezleri, Aile Danışma Merkezleri, Sığınaklar hakkında bilgi alabiliriz.

Alo 183 Şiddet Hattı

Aile, Kadın, Çocuk ve Özürlü Sosyal Hizmet Danışma Hattı

BARO ADLİ YARDIM SERVİSLERİ

Pek çok ilde Baro bünyesinde Kadın Hakları ile ilgili birimler bulunmaktadır. Bulduğumuz ilde Baro'ya başvurarak ilgili birimlere ulaşabilir, hukuki yardım talebinde bulunabiliriz.

ADANA KADIN DANIŞMA MERKEZİ VE SİĞİNMA EVİ DERNEĞİ (AKDAM)

Reşat Bey Mahallesi Ordu Cad. 62023 Sok. Samanyolu Apt. No:2/B Seyhan, Adana
Tel: 0 (322) 453 53 50
e-posta: akdam_adana@mynet.com - info@akdam.org.tr

AMARGİ KADIN AKADEMİSİ, ADANA

Tel: 0 (322) 363 36 16

AMARGİ KADIN AKADEMİSİ, ANTAKYA

Kışla Saray Mah. Saray Cad. Namık Kemal Sok. Kaçar İş Hanı No:13/3 Hatay
Tel: 0 (326) 213 38 72

AMARGİ KADIN AKADEMİSİ, İSTANBUL

Şehit Muhtar Mah. Büyük Bayram Sok. No:2 Kat:4 Beyoğlu / İstanbul
Tel: 0 (212) 251 01 54 (Avrupa yakası)
e-posta: istanbul@amargi.com.tr

ANKARA BAROSU KADIN HAKLARI KURULU

Tel: 0 (312) 311 51 15

ANKARA KADIN DAYANIŞMA VAKFI

Mithatpaşa Cad. No:10/11 Sıhhiye Ankara
Tel: 0 (312) 430 40 05 - 0 (312) 432 07 82
e-posta: kadindv@yahoo.com.tr

ANTALYA KADIN DANIŞMA VE DAYANIŞMA MERKEZİ

Şarampol Cad. 106. Sok. Sezer Apt. No:2/4 Antalya
Tel: 0 (242) 248 07 66
e-posta: hicrankarabudak@hotmail.com

ANTALYA YEREL GÜNDEM 21 KADIN MECLİSİ

Konyaaltı Cad. Atatürk Parkı içi No:55 Antalya
Tel: 0 (242) 243 69 92

ÇANAKKALE KADIN DANIŞMA MERKEZİ (ELDER)

Cevatpaşa Mah. Celal Atik Sok. Kent Apt. 1/2 Çanakkale
Tel: 0 (286) 217 06 03
e-posta: elder17@mynet.com

DİYARBAKIR KADIN SORUNLARI ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ (DİKASUM)

Gazi Cad. Ulu Cami Yanı (Eski Belediye Binası) 2/2 Balıkcılarbaşı Diyarbakır
Tel: 0 (412) 228 56 84
e-posta: dikasum@hotmail.com

DİYARBAKIR SELİS KADIN DANIŞMANLIK MERKEZİ

Kurt İsmail Paşa 7. Sok. Orkide Apt. 1/3 Diyarbakır
Tel: 0 (412) 224 77 28
e-posta: seliskadin@mynet.com

EGE KADIN DAYANIŞMA VAKFI (EKDAV)

Çobanoğlu Zeki Bey Cad. Halim Alanyalı İşhanı Kat:3 No:316 Konak İzmir
Tel: 0 (232) 446 32 23
e-posta: ekdav@mynet.com

HÜRRİYET AİLE İÇİ ŞİDDET KAMPANYASI- ACİL YARDIM HATTI

Tel: 0 (212) 656 96 96

İSTANBUL BAROSU KADIN HAKLARI UYGULAMA MERKEZİ

Tel: 0 (212) 292 77 39 / 0212 293 00 45 (Avrupa yakası) Tel: 0 (216) 414 68 53 / 0 (216) 414 68 43 (Anadolu yakası)

İSTANBUL KADIKÖY BELEDİYESİ KADIN SİĞİNAĞI

Tel: 0 (216) 414 38 61 (Anadolu yakası)

İSTANBUL KÜÇÜKÇEKMECE BELEDİYESİ KADIN SİĞİNAĞI

Tel: 0 (212) 411 07 77 / Beyaz Masa (Avrupa yakası)

İSTANBUL MOR ÇATI DANIŞMA MERKEZİ

Katip Mustafa Çelebi Mah. Anadolu Sok. No:23 D:7-8 Beyoğlu İstanbul
Tel: 0 (212) 292 52 31 - 32
e-posta: morcati@ttnet.net.tr info@morcati.org.tr

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İSTANBUL TIP FAKÜLTESİ SOSYAL PEDIATRİ BİLİM DALI ÇOCUK İSTİSMARI VE İHMALİNİ TANI TEDAVİ ve ÖNLEME KOMİSYONU

Millet Cad. Çapa 34093 İstanbul
Tel: 0 (212) 523 10 23 (Avrupa yakası)

İZMİR ALIĞA BELEDİYESİ KADIN SİĞİNAĞI

Tel: 0 (232) 616 19 80 Dahili:42

İZMİR BAĞIMSIZ KADIN İNİŞİYATİFİ

853 Sk. Bilen İşhanı N:27 K:5/511 Konak İzmir
Tel: 0 (232) 441 85 22 / 0 (535) 313 35 22

İZMİR BAROSU KADIN KOMİSYONU

1456 Sokak Barohan No:16/ 6 Alsancak
Tel: 0 (232) 463 00 14

İZMİR BORNOVA BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

Tel: 0 (232) 461 47 94

İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KADIN DAYANIŞMA MERKEZİ VE KADIN SİĞİNMA ARA İSTASYONU

Sosyal Projeler Merkezi-Kültürpark Lozan Kapısı Girişi No:50 İzmir
Tel: 0 (232) 445 56 17

İZMİR KARŞIYAKA KENT MECLİSİ KADIN DAYANIŞMA MERKEZİ

Tel: 0 (232) 330 58 18 - 0 (232) 368 22 74

İZMİR KONAK BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

Konak Doğumevi Arkası Arap Fırını Sok.
Tel: 0 (232) 425 35 01

İZMİT KADIN SİĞİNAĞI

Tel: 0 (262) 322 17 91 - 0 (262) 322 39 82

KADINLARA HUKUKİ DESTEK MERKEZİ DERNEĞİ (KAHDEM)

Kuşdili Cad. Efes İş Merkezi 12/D:195/2 Kadıköy İstanbul
Tel: 0 (212) 661 16 50 Faks: 0 (212) 661 16 51
e-adres: www.kahdem.org.tr
e-posta: kahdem@gmail.com

KADINLARLA DAYANIŞMA VAKFI (KADAV)

Yeni Adım Sitesi, İzmit
e-posta: yeniadimsitesi@gmail.com

KAPADOKYA KADIN DAYANIŞMA DERNEĞİ

Atatürk Bulvarı Merkez İşhanı No:5/77 Nevşehir
Tel: 0 (384) 212 34 51 / 0 (535) 657 99 38

KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ, PSİKİYATRİ ANABİLİM DALI RUHSAL TRAVMA BİRİMİ

Tel: 0 (262) 303 70 79 / 0 (262) 303 75 05

MERSİN BAĞIMSIZ KADIN DERNEĞİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

Mesudiye Mah. Cemal Paşa Cad. No.110 Kat 2/3 (Köksel Süt karşısı) Mersin
Tel: 0 (324) 337 20 21 Tel/Faks: 0 (324) 336 50 92
e-posta: bkdmersin@yahoo.com

MUĞLA KADIN DAYANIŞMA EVİ

Karamehmet Mah. Sekibaşı Sk. Muğla
Tel: 0 (252) 212 60 18

MUŞ KADIN DERNEĞİ

İstasyon Cad. Zirve Dersanesi Altı Kat:1 Merkez/Muş
Tel: 0 (436) 212 56 66
e-posta: mukaddermus@hotmail.com

NUSAYBİN BELEDİYESİ GÜLŞİLAV KADIN EVİ

Devrim Mah. Değirmen Sk. Alman Köprüsü Yanı No:44 Nusaybin Mardin
Tel: 0 (482) 415 73 2

ŞAHMARAN KADIN DAYANIŞMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ DERNEĞİ

Kayışdağı Yolu Cad. Oker Ap. No: 26 Kat:4 Daire:8 İçerenköy İstanbul
Tel: 0 (216) 573 74 33
e-posta: bilgi.sahmaran@gmail.com

URFA YAŞAMEVİ KADIN DAYANIŞMA DERNEĞİ

Bahçelievler Mah. 8. Sk. Yılça Apt Kat:2 No:5 Urfa
Tel: 0 (414) 315 17 25

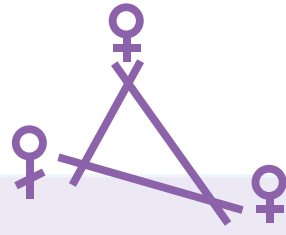
TUNCELİ ANAFATMA KADIN DERNEĞİ

İtfaiye Binası yanı No:1 Tunceli
Tel: 0 (428) 212 26 78

VAN KADIN DERNEĞİ (VAKAD) KADIN DANIŞMA MERKEZİ

Sihke Cad. 100. Yıl İş Merkezi A Blok 2 /49 Van
Tel: 0 (432) 214 45 87 Faks: 0 (432) 214 62 97
e-posta: vankadidernegi@hotmail.com
www.vakad.org

Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı (KİHEP)

Türkiye'deki en yaygın insan hakları eğitim programı olan **KİHEP**; kadınların anayasal, medeni, ekonomik ve doğurganlık hakları, şiddete karşı stratejiler, iletişim, toplumsal cinsiyet rollerine duyarlı çocuk eğitimi, cinsellik, siyaset, feminizm, kadın hareketi ve örgütlenmesi konularını kapsar. Başarıları dünya çapında da örnek gösterilen **KİHEP**, 2004 yılında "İnsan Haklarında Yeni Taktikler" adlı uluslararası proje kapsamında "**dünyada insan hakları konusunda kullanılan en iyi taktiklerden biri**" seçilmiştir.

KİHEP, ilk kez 1995'de, **Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği** tarafından Ümraniye Kadın Merkezi ile işbirliği içerisinde "Kadınlar için Yasal Okur-Yazarlık Programı" başlığı altında gerçekleştirilen bir seri pilot uygulama ile başladı. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden gelen talep üzerine 1996-1997'de Diyarbakır, Gaziantep ve Şanlıurfa'da ikinci pilot uygulamalar ile devam etti.

Türkiye'de hayata geçirilen bu eşsiz çalışmanın ülke çapında yaygınlaşması ve süreklilik kazanması ise, Başbakanlık **Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu**'nun (**SHÇEK**) 1998 yılında Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği ile bir işbirliği protokolü imzalamasıyla gerçekleşti. Protokol ile Genel Müdürlüğe bağlı Toplum Merkezleri ve Aile Danışma Merkezleri'nde çalışan meslek elemanları; KİHEP Grup Yönlendiriciliği Eğitimleri'ne katılıp merkezlerinde KİHEP uygulayarak, kadınları güçlendiren bu sürecin en önemli parçası oldular.

Katılımcı ve bütünsel bir yaklaşımla bilgi ve bilinç düzeyini yükseltmeyi amaçlayan KİHEP; kadınların, edindikleri bilgileri eyleme ve örgütlenmeye dönüştürebilmelerini hedefliyor.

1995 yılından bu yana, KİHEP'li kadınlar tarafından 13 ilde 18 örgütlenme girişimi başlatıldı. **Kadınlarla Dayanışma Vakfı (KADAV)**, **Diyarbakır Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi (DİKASUM)**, **Ayvalık Bağımsız Kadın İnisiyatifi**, **İzmir Büyükşehir Belediyesi Kadın Danışma Merkezi** ve **Van Yaşam Kadın Çevre Kültür ve İşletme Kooperatifi (YAKA-KOOP)**, **Nusaybin Belediyesi Gülşilav Kadın Evi**, **Gaziantep Büyükşehir Belediyesi** ve **Kuzey Kıbrıs'tan Feminist Atölye**'nin yanı sıra, KİHEP'li kadınlar tarafından kurulan **Çanakkale Kadın El Emeğini Değerlendirme Derneği (ELDER)**, **Van Kadın Derneği (VAKAD)** ve **Marmaris Kadınlarla Dayanışma Derneği** de Grup Yönlendiriciliği Eğitimleri'ne katılarak KİHEP'in yerel kurumsal ortakları oldular. KİHEP'li kadınların ve örgütlerin oluşturduğu dayanışma ağı, Türkiye'de kadınlar için gerçekleştirilen birçok yasal reform sürecinde ve çalışmada etkin olarak yer aldı. Dayanışma ağıımız, düzenli olarak yayınlanan KİHEP bülteni **Kadınlarla Mor Bülten** ve NTV işbirliğiyle hazırlanan **Kadınlarla Mor Dizi** isimli belgesel gibi basın yayın araçlarını da kullanarak güçlenmeye devam ediyor.

Kadınlarla Mor Bülten'e katkıda bulunan **Myra Ajans**, **İsveç Uluslararası Kalkınma İşbirliği Ajansı (SIDA)**, **Tides Vakfı** ve **AVON Türkiye**'ye teşekkür ederiz...

Kadınlarla Mor Bülten 4 Aylık KİHEP İletişim Bülteni

Sahibi: Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği **Sorumlu Müdür ve Yazı İşleri Müdürü:** Liz Erçevik Amado

Genel Yayın Yönetmeni: Efsa Kuraner **Yayına Hazırlayan:** Fulya Ayata

İletişim Adresi: İnönü Cad. Saadet Apt. No:29/6 Gümüşsuyu 34437 İstanbul · (212) 2510029 · newways@wwhr.org

Yayın Türü: 4 Aylık Yerel Süreli Yayın

Grafik Tasarım: Çağlar Çağ **Baskı:** Cenkler Matbaa, İ.Karaoglanoglu Cad. Civan Sok. No:7 K:1 Seyrantepe / 4. Levent - İstanbul

Mor Bülten'e internet sitemizdeki yayınlar bölümünden de ulaşabilirsiniz : www.kadinininsanhaklari.org

Bu bültende yayımlanan yazı ve fotoğraflar sahibinden izinsiz kullanılamaz.